

РОЗДІЛ V. МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

УДК 339(100):338(477):616-036.21

Андрій Бояр,

доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та управління проєктами,
Волинський національний університет імені Лесі Українки,
ORCID ID 0000-0002-9379-8140,
aboyar@kneu.edu.ua;

Катерина Махновець,

студентка факультету міжнародних відносин,
Волинський національний університет імені Лесі Українки,
ORCID ID 0000-0003-0015-3392,
makhnovets.kateryna2020@vnu.edu.ua,
DOI 10.29038/2524-2679-2021-02-177-188

**ВПЛИВ ГЛОБАЛЬНОЇ ПАНДЕМІЇ НА СВІТОВУ
ТА ВІТЧИЗНЯНУ ЕКОНОМІКУ**

У статті проведено аналіз стану найбільших економік світу та економіки України в умовах пандемії COVID-19. Установлено головні напрями впливу пандемії коронавірусу на сучасні економічні процеси. Виявлено, що кризові явища останніх років у світовій економіці знаходять своє відображення в зниженні більшості індексів фондових бірж світу; зменшенні вартості нафти та продукції металургії; скорочення обсягів промислового виробництва; значному зменшенні доходів компаній у сферах авіаперевезень, морського транспорту, торгівлі та розваг, туризму; скороченні доходів домогосподарств; збільшенні прибутків компаній у сферах онлайн-послуг (ігор, освіти тощо); підвищенні попиту інвесторів на активи з низьким ризиком. Експертами передбачено суттєве скорочення темпів глобального економічного зростання до кінця 2025 р., а глобальні економічні втрати, імовірно, досягнуть 5 трлн дол. Криза, що викликана пандемією COVID-19, може сильно підірвати й економічний стан нашої держави. Зайнятість і темпи зростання реального ВВП можуть зменшитися, а сектор бізнесу може зазнати великих утрат. Існують загрози подальшої девальвації української валюти. Протягом 2020 р. економіка України скоротилася на

7,2 %, а з 2021 р. до 2025 р. очікується щорічне зростання на рівні 3–4 %. Такі дані вказують на необхідність виваженої політики з боку уряду та органів місцевого самоврядування; прийняття ними рішень, що не лише враховують ефект карантину, а й спрямовані на формування інноваційної, конкурентоспроможної та соціально орієнтованої економіки. Подальші дослідження процесів постпандемічного відновлення повинні бути спрямовані на вивчення соціальних й економічних наслідків карантину, шляхів мінімізації негативних ефектів пандемії, пошуку нових механізмів організації суспільних процесів і стабілізації економіки в умовах карантину.

Ключові слова: COVID-19, економіка, ВВП, коронавірус, криза, пандемія.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. У 2019–2021 рр. усе світове співтовариство зазнає серйозних випробувань глобальною вірусною пандемією COVID-19. Поширення вірусного захворювання уже призвело до мільйонів жертв по всьому світу, наклавши важливі обмеження на соціокультурне життя населення й кардинально змінивши тенденції розвитку світової економіки. Передбачити подальший перебіг пандемічної ситуації, людські, фінансові та економічні втрати надзвичайно важко навіть у короткостроковій перспективі, а тим більше в середньо- й довгостроковій. Проте здійснювати прогнози економічного розвитку та враховувати їх під час розробки урядових програм і стратегій, спрямованих на подолання негативних наслідків пандемії COVID-19, безперечно, потрібно. Це дає змогу сформулювати сучасне бачення можливого перебігу економічних процесів, які безпосередньо впливають на соціокультурний рівень і якість життя населення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній науковій періодиці триває гостра дискусія про вплив та наслідки всесвітньої пандемії коронавірусної хвороби на економіку й інші сфери життєдіяльності людського суспільства. Економісти, соціологи, політологи та інші експерти й дослідники висловлюють свою думку щодо можливостей постпандемічного відновлення та способів мінімізації наслідків пандемії. Серед дослідників можемо виокремити Горбулін В., Даник Ю., Долбнєва Д., Петрашко І., Лаврик Я., Блінов А., Бондаренко Н., Давимука С., Федулова Л. [1, 2, 10, 12, 21].

Мета роботи полягає в аналітичному дослідженні впливу коронавірусу на світову та вітчизняну економіку, тенденції й наслідки для країн світу та України в цілому.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

На початку весни 2019 р. Всесвітньою організацією охорони здоров'я оголошено про стрімке поширення пандемії коронавірусу (COVID-19) серед населення Китаю, а згодом і в усьому світі. Пандемія – це епідемія, яка охоплює світовий масштаб інфекційним захворюванням, що часто супроводжується нездатністю імунітету боротися з інфекцією, відсутністю вакцини, моделі лікування та профілактики хвороби [2, с. 3].

Протягом усього часу коронавірус чинив значний вплив на світові економічні тенденції й не оминув жодної країни світу. У результаті пандемії падіння світового ВВП сягнув позначки 1,5 %. Згідно з даними американського провайдера фінансової інформації «Bloomberg», світова економіка втратила 5 трлн дол. США впродовж 2020–2021 р. [3]. Такі інформатори, як CNN, The Guardian, New York Times, Bloomberg, вважають, що за пандемією піде світова економічна рецесія. Основною причиною є невизначений термін пандемії, більшість країн, які ввели карантин, згорнули багато інвестиційних проектів та програм із соціальної й фінансової підтримки. Нині від COVID-19 найбільше страждає саме економіка. Критично зменшуються обсяги виробництва країн світу, а отже, й обсяги торговельних операцій. Ці дії призводять до розриву ланцюжків постачання між країнами. Значних утрат зазнають і такі галузі, як туризм, спорт, культура, освіта, індустрія розваг, громадського харчування та послуг, відновлення яких після зняття карантину займе не менше року.

Зі зростанням страхових випадків, які надходять із різних сфер, таких як страхування подорожей, призупинення ведення бізнесу, а також страхування життя та здоров'я, багато секторів та окремих компаній уже готуються до великих збитків, а також до значних змін у платоспроможності. Наприклад, витрати лише через перенесення Олімпіади страхові експерти оцінили у 12–13 млрд доларів США [4].

До серйозного падіння ВВП країн також призводять вимушені відпустки працівників, примусове закриття бізнесу та інші карантинні обмеження. Згідно з даними аналітичного дослідження швейцарської компанії «Swiss Re Institute», падіння ВВП в Євразоні сягає близько 4,5 %, у США – 3 % [5].

Експерти МВФ у 2020 р. прогнозували гальмування темпів зростання світової економіки на 3 %. Наприклад, ВВП Італії зупинилося на позначці 9,1 %, Іспанії – на 8,0 %, Німеччини – на 7,0 %, Великої Британії – на 6,5 %, США – на 5,9 %, РФ – на 5,5 %, Японії – на

5,2 % тощо [6]. Однак нинішні прогнози є значно оптимістичнішими. Так, хоч і минулорічні прогнози світових експертів були не надто втішними. Проте зараз, згідно з даними Міжнародного валютного фонду, на кінець 2021 р. ми можемо спостерігати значне покращення ситуації: Італія досягла 5,8 %, Іспанія – 5,7 %, Німеччина – 3,1 %, Велика Британія – 6,8 %, США – 6 %, РФ – 4,7 %, Японія – 2,4 % [7].

На початку 2021 р. китайський експорт піднявся на майже 4 %, порівняно з 2020 р., і досягнув 2,5 трлн дол. [8]. Причиною цього слугувало виготовлення Китаєм стратегічних товарів для боротьби з коронавірусом. Серед таких виділяють медичне обладнання, зокрема захисні маски, а важливим елементом офісної роботи – ноутбуки та мобільні телефони. Вплив справило також і відновлення економіки США і ЄС [21].

Потрібно звернути увагу на те, що проблеми у світовій економіці виникли не суто після появи коронавірусу. Аналітики МВФ уже прогнозували світову фінансову кризу три роки тому, але тоді йшлося про кінець 2020 – початок 2021 р. Поява пандемії скоріше тільки пришвидшила ці процеси. У 2006 р. економісти впровадили модель, яка описує залежність економічного збитку від кількості смертей, спричинених великою епідемією грипу. За основу взято збиток від епідемії ГРВІ та враховано не тільки прямі можливі втрати від передчасної смертності й інвалідності, а й непрямі – від зниження товарообігу, паніки інвесторів та споживачів, збільшення витрат на охорону здоров'я. У 2016 р. група економістів представила ще одну модель, засновану на гіпотетичній епідемії вірусу грипу. Учені спробували обчислити вірогідність важких і помірно важких епідемій, розглянувши всі випадки, починаючи з 1700 р. Ще з того часу, «Іспанка» рахується в цій моделі як «суперепідемія». Отже, хоч важкі епідемії трапляються й рідко, але масштаби їх утрат значно впливають на світову економіку протягом десятиліть. У перерахунку з кожним роком (уключно з роками відсутності загрози епідемії) економісти оцінили втрати в 0,7 % світового доходу, що можна порівняти з очікуваними втратами від глобального потепління (0,2–2% доходу) [9, 10].

Із початку поширення інфекції відбулося падіння біржових індексів по всьому світу. На початку березня 2019 р. індекс S&P 500 впав на 9,4 %, а наприкінці цього ж місяця та року досяг локального мінімуму в 2237 пунктів, що відповідає рівню 2017 р. Міжнародний валютний фонд прогнозує спад світової економіки на 5,6 % на кінець червертого кварталу 2021 р., 4 % – 2022 р. [11].

Вплив COVID-19 може призвести до довгострокових змін і на світових товарних ринках. Відповідно, ці зміни можуть проявитись у:

1) зростанні транспортних витрат: підвищений рівень безпеки, перевірка на кордонах тощо;

2) розвитку інтернет-торгівлі: через карантинні заходи люди частіше користуються послугами інтернет-магазинів та доставок;

3) зменшенні урбанізації: можливість віддаленої роботи у зв'язку із впровадженням карантинних заходів;

4) більших можливостях для національного виробника: постачання критичного обладнання на кшталт засобів індивідуального захисту;

5) зростанні заміщення серед товарів: використання внутрішніх товарів-замінників, замість імпортованих оригіналів, які вищі за вартістю;

6) зміні поведінки серед споживачів: можливість під час пом'якшення карантинних заходів працювати й надалі віддалено, що скоротить кількість транспорту, зменшить попит на пальне та, відповідно, зменшиться забруднення навколишнього середовища.

У результаті це приведе до зниження попиту на нафту, скоротить експортні та фіскальні надходження країн-експортерів нафти та приведе до покращення зовнішньовалютного балансу країн-імпортерів нафти.

Майже всі розвинені країни вживають заходів і розробляють плани з подолання наслідків економічної кризи, спричиненої пандемією COVID-19. Так, міністри фінансів країн – членів ЄС домовилися про пакет допомоги обсягом 500 млрд євро для підтримки економік країн євроблоку. Кредитні лінії обсягом до 240 млрд євро в рамках Європейського стабілізаційного механізму (ESM) передбачено для країн, які найбільше постраждали від пандемії. Ще 200 млрд євро з гарантійного фонду Європейського інвестиційного банку (ЕІВ) призначено для кредитів підприємствам. Крім того, 100 млрд євро мають виділити на запропоновану Єврокомісією програму SURE для переведення співробітників підприємств у режим неповної зайнятості. Додатково планується створити тимчасовий Фонд відновлення (Recovery Fund), кошти з якого спрямують на оздоровлення економіки [13].

Крім того, Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) у березні 2021 р. оприлюднила свій прогноз зростання світової економіки. За прогнозами, до кінця 2021 р. світова економіка має тенденцію до зростання на 5,7 %, порівняно з 2020 р. А за прогнозами на 2022 р., світовий ВВП зросте на 4 % [14]. Також організація підтримує думку, що популяризація вакцинавання серед населення є першочерговим завданням не лише для порятунку мільйонів людей, а й для сприяння прискоренню економічного зростання.

На жаль, на мою думку, вакцинація, хоч є і дієвою для запобігання поширенню вірусу, та, проте, не має значного позитивного впливу на економіку. Це все пояснюється тим, що не кожна країна світу має можливість у повному обсязі закупити потрібну кількість вакцин і провести масове щеплення. Згідно з дослідженням «Economist Intelligence Unit (EIU)», аналітичного підрозділу британського журналу «The Economist», повільні процеси вакцинації й нерівномірна доступність вакцин у деяких країнах можуть завдавати серйозних збитків світовій економіці в цілому [15].

В Україні ж ситуація набула трохи іншого характеру. Повільний процес вакцинування обумовлений передусім недовірою до ефективності вакцини. Тому ключовим державним регулятором у цьому питанні постало примусове вакцинування. Працівник або вакцинується, або йде у відпустку за власний рахунок.

Хочеться вірити в краще, але реалії такі, що майбутня економічна криза, яку світ зазнає в результаті пандемії COVID-19, буде глобальною та матиме зв'язок зі всіма державами з відкритою ринковою економікою. Особливо це стосується нестабільної фінансово-економічної ситуації в Україні, де економіка останніми роками вже була нестабільною через військові дії російських окупантів на Донбасі, анексію Кримського півострова, досі не розв'язані проблеми уряду з корупцією та ін., і яка залежить від світових тенденцій, політичних подій і настроїв. Через посилення та продовження економічних утрат від карантинних обмежень НБУ знизив прогноз зростання ВВП на 2021 р. А Світовий банк залишив прогноз ВВП України на 2021 р. на рівні 3,8 % [16].

Загальні втрати світових авіакомпаній через пандемію COVID-19 у 2021 р. становили 48 млрд дол. Торішній збиток оцінили в 127 млрд дол.

Міжнародна асоціація повітряного транспорту (з англ. The International Air Transport Association – IATA) прогнозує [17], що найбільші економічні втрати припадуть на Європу. Очікується, що збитки авіакомпаній у 2021 р. становитимуть 48 млрд дол. проти 127 млрд дол. минулого року.

За прогнозами асоціації, початок відновлення галузі буде до кінця 2021 р. Загальна кількість авіапасажирів цього року очікується на рівні 2,5 млрд. Це на одну третину більше, порівняно з майже 1,9 млрд пасажирів, які здійснили рейси у 2020 р., але значно нижче піку 2019 р. в 4,6 млрд. Потрібно зазначити, що головним утримувачем людей від поїздки є нові урядові вимоги стосовно вакцинації населення. Кожен, хто вакцинується

двома дозами, зможе отримати сертифікат про вакцинацію, який дасть змогу їхати в будь-яку країну світу, тим самим збільшуючи пасажирські перевезення.

Проте все ж очікується, що дохід від пасажирських перевезень знизиться на 69 % у 2022 р. до 210 млрд дол. За даними асоціації, очікується, що галузь почне повноцінне відновлення в другій половині 2023 р. [17].

За словами директора «Dragon Capital», зовнішня ситуація зараз дуже сприятлива для України. Її експортні ціни зросли, вартість світових грошей залишається низькою, потенціал довгострокової інфляції у світі, а основна політика центральних банків залишається низькою. Інвестиційна компанія знизилася свій прогноз зростання української економіки на 2021 р. з 4,7 % до 3,6 % із проміжними даними про ВВП, які гірші, ніж очікувалося, у другому кварталі цього року. За оцінками Dragon Capital, дефіцит державного бюджету України на 2021 р. становитиме близько 3,8 % ВВП, замість 4,9 %, установлених держбюджетом [18].

Незважаючи на оптимістичні прогнози, карантин через загострення коронавірусу в Україні триває. Карантинні заходи наразі лише посилилися, але як тільки відбувається послаблення, так і збільшується кількість хворих. У держбюджеті на 2022 р. закладено курс гривні на рівні 28,6 грн за долар. Проте враховуючи форс-мажорні обставини коронавірусу та запровадження нових штамів, курс може девальвувати до 30 грн за долар. Карантин в Україні продовжено на більший період.

На додаток до цього, країні потрібно погасити борг. З урахуванням державного бюджету на погашення заборгованості бюджету в один трильйон буде витрачено близько 450 млрд грн. Водночас корпоративний сектор також зазнає значних збитків. Через небажання значної частини вакцинуватися влада запровадила «примусову» вакцинацію, заборонивши відвідування ТРЦ, проїзд громадського транспорту без відповідного сертифіката про вакцинацію. Потрібно зазначити, що через такі зміни почастишали випадки створення фейкових сертифікатів. Населення йде на такі ризики, бо до кінця не розуміє важливість проведення вакцинації та не хоче втратити роботу. Варто додати, що сьогодні відбуваються значні скорочення персоналу підприємств через небажання отримати два уколи, які можуть урятувати своє життя й життя оточення [19].

Водночас населення до кінця не розуміє сутність і вплив вакцини на організм. Багато хто саркастично вірить, що вакцина дає можливість

роздавати Wi-Fi, що світ вирішили чіпувати. Жарти жартами, проте не до жартів стає смерть близької людини від нестачі кисню в легенях. Від цього відбувається велике навантаження на медичну сферу, яке спричиняє проблеми в економічній системі. Економіка України залежить від світового попиту на кризово-експортну продукцію. Воно призводить до необхідного дефіциту іноземної валюти, скорочення персоналу, а отже – до повного вповільнення економіки.

На нашу думку, позитивним є те, що попит на сільськогосподарську продукцію (на частку якої припадає 40 % українського експорту) не зменшився, та не очікується падіння в майбутньому. Основний тягар боротьби з пандемією переклався на місцеві бюджети й бізнес-структури, причому найбільший ефект мають громади та сектор малого й середнього бізнесу.

Експерти Атлантичної ради підготували низку принципів, які допоможуть українській економіці відновитися, особливо після досягнення піку вірусу потрібно:

- 1) варто заохочувати зростання малого й середнього бізнесу;
- 2) створювати комфортні умови розвитку громадянського суспільства;
- 3) створити умови як для бізнесу, так і для туризму й для іноземців [20].

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

У статті описано вплив вірусу COVID-19 на стан економічного розвитку України та світу. Поширення хвороби має не лише демографічні, а й економічні наслідки. Основні проблеми, які виникли у світі у зв'язку з пандемією COVID-19, є такі: недостатня готовність систем охорони здоров'я більшості держав до біологічних загроз; практично повне припинення всіх основних економічних процесів у країнах, які ввели карантин, формування нової моделі життя й діяльності соціуму; стрімке занурення населення в кіберінформаційний простір і перехід на дистанційні режими роботи та навчання; недостатній рівень грамотності щодо вакцинування тощо.

Пошук шляхів ефективного подолання проблем, пов'язаних із коронакризою, має ґрунтуватися насамперед на глибокому аналізі всіх суспільно-політичних, економічних і соціальних процесів, які проявляються на тлі пандемії, урахуванні їх взаємозалежності, ланцюгових та синергетичних ефектів і можливих довгострокових наслідків.

Хід боротьби з пандемією виявив системні проблеми як світового розвитку, так і України і показав, зокрема, необхідність застосування негайних ефективних та реальних заходів у галузі охорони здоров'я й економічної політики, а також актуалізації глобальної співпраці для подолання наслідків пандемії, зміцнення безпекової системи країн у напрямі запобігання подібним подіям у майбутньому. Практика показала, що всім країнам важливо розв'язувати проблеми стосовно неформального сектору економіки та обмеженості масштабу систем соціального захисту, а також проводити ефективні реформи економіки й суспільства в напрямі забезпечення сталого розвитку після подолання нинішньої кризи.

Результати проведеного дослідження дають можливість стверджувати, що економічна криза, спровокована пандемією COVID-19, зачепила всю світову економіку. Кожна країна прямо чи опосередковано відчуває негативний вплив коронавірусу на свою фінансово-економічну систему.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Горбулін, В. П., Даник, Ю. Г. Наука і суспільство. *Національна безпека України: Фокус пріоритетів в умовах пандемії*. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/170038/03-Horbulin%20.pdf?sequence=1>
2. Бондаренко, Н. Громадянське суспільство в умовах пандемії. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. URL: [http://zt.knute.edu.ua/files/2021/01\(114\)/11.pdf](http://zt.knute.edu.ua/files/2021/01(114)/11.pdf)
3. *Bloomberg «The Covid Resilience Ranking» October 27, 2021*. URL: <https://www.bloomberg.com/graphics/covid-resilience-ranking/#ranking>
4. Buck, T., Arnold, M., Chazan, G., Cookson, C. (2020). *Coronavirus declared a pandemic as fears of economic crisis mount [Internet]*, 2020 [cited 2020 Mar 19]. URL: <https://www.ft.com/content/d72f1e54-6396-11ea-b3f3-fe4680ea68b5>
5. Аналітики Swiss Re спрогнозували, с чем столкнется мировая экономика после пандемии. Delo.ua. URL: <https://delo.ua/economyandpoliticsinukraine/analitiki-swiss-re-sprognozirovali-schem-stolkn-367290/>
6. IMF. World Economic Outlook, April 2020. *The Great Lockdown*. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO>
7. IMF. World Economic Outlook, October, 2021. *The Great Lockdown*. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2021/10/12/world-economic-outlook-october-2021>
8. Експорт Китаю в 2020 році досяг рекорду, *Економічна правда*, 14 січ., 2021. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2021/01/14/669963/>
9. Кузнец, Д. Если эпидемия затянется, мир ждет новая Великая депрессия. Но даже если все будет не так плохо, коронавирус все равно повлияет на мировую экономику. *Рассказываем, какие прогнозы*. URL: <https://meduza.io/feature/2020/02/01/ne-zatyagivat-esli-epidemiya-zatyanetsya-mirzhdet-novaya-velikaya-depressiya-no-dazhe-esli-vse-budet-ne-tak-ploho-koronavirus-vse-ravno-povliyaet-na-mirovuyu-ekonomiku>

10. Давимука, С. А., Федулова, Л. І. *Економічна криза, обумовлена пандемією COVID-19: передбачення, прогнози, заходи пом'якшення*. URL: http://re.gov.ua/re202004/re202004_093_DavymukaSA,FedulovaLI.pdf
11. *United States. Goldman cuts forecast for U. S. economic growth in 2021 and 2022*. URL: <https://www.reuters.com/world/us/goldman-cuts-forecast-us-economic-growth-2021-2022-2021-10-10/>
12. Блінов, А. *Вірус рецесії: чим обернеться епідемія COVID19 і хто постраждає найбільше*. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2020/03/18/pogljad/ekonomika/virus-recesiyi-chymobernetsya-epidemiya-covid-19-xto-postrazhdaye-najbilshe>
13. *Coronavirus: EU finance ministers agree on €500 billion emergency fund*. Euronews. URL: <https://www.euronews.com/2020/04/09/coronavirus-eurogroup-finance-ministers-agree-on-500-billion-emergency-fund>
14. *OECD statistics*. URL: <https://stats.oecd.org/>
15. *Economist Intelligence Unit*. URL: <https://www.eiu.com/n/>
16. *World Bank Group. Fighting COVID-19*. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/33476/9781464815645.pdf>
17. IATA цього річ прогнозує великі збитки для світових авіакомпаній через пандемію, інтернет видання Укрінформ, 22 квітня 2021. URL: – <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3232583-iata-cogoric-prognozue-pogirsenna-zbitkiv-svitovih-aviakompanij-cerez-pandemiu.html>
18. Dragon Capital погіршив прогноз зростання ВВП України у 2021 році до 3,5 %, вересень 2021. URL: <https://dragon-capital.com/ua/media/our-comments/dragon-capital-ukhudshil-prognoz-rosta-vvp-ukrainy-v-2021-g-do-35/>
19. *Оперативна інформація про поширення та профілактику COVID-19, Міністерство охорони здоров'я України, 4 листопада, 2021*. URL: <https://moz.gov.ua/article/news/operativna-informacija-pro-poshirennja-koronavirusnoi-infekcii-2019-cov19>
20. *Atlantic Council: Global energy center, 2021 agenda*. URL: <https://www.atlanticcouncil.org/programs/global-energy-center/2021-agenda/>
21. Долбнєва, Д. В., Петрашко, І., Лаврик, Я. *Вплив COVID-19 на економіку країн світу*. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2020-1_0-pages-20_26.pdf

THE IMPACT OF THE GLOBAL PANDEMIC ON THE WORLD AND DOMESTIC ECONOMY

The article analyzes the state of the world's largest economies and the economy of Ukraine in the context of the COVID-19 pandemic. The main directions of influence of the coronavirus pandemic on modern economic processes are established. It is revealed that the crisis phenomena of recent years in the world economy are reflected in: the decline of most indices of world stock exchanges;

reducing the cost of oil and metallurgical products; reduction of industrial production; significant reduction of companies' revenues in the areas of air transportation, maritime transport, trade and entertainment, tourism; reduction of household incomes; increasing the profits of companies in the field of online services (games, education, etc.); increasing investor demand for low-risk assets. Experts predict a significant reduction in global economic growth by the end of 2025, and global economic losses are likely to reach \$ 5 trillion. The crisis caused by the COVID-19 pandemic could severely undermine the economic condition of our country. Employment and real GDP growth may decline, and the business sector may suffer large losses. There are threats of further devaluation of the Ukrainian currency. During 2020, Ukraine's economy shrank by 7,2 %, and from 2021 to 2025 is expected to grow annually at 3–4 %. Such data indicate the need for a balanced policy on the part of the government and local governments; their decision-making, which not only takes into account the effect of quarantine, but also aimed at forming an innovative, competitive and socially oriented economy. Further research on the processes of post-pandemic recovery should be aimed at studying the social and economic consequences of quarantine, ways to minimize the negative effects of the pandemic, finding new mechanisms for organizing social processes and stabilizing the economy in quarantine.

Key words: COVID-19, economy, GDP, coronavirus, crisis, pandemic.

REFERENCES

1. Horbulin, V. P., Danyk, Yu. H. *Nauka i suspilstvo*. Natsionalna bezpeka Ukrainy: Fokus priorytetiv v umovakh pandemii. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/170038/03-Horbulin%20.pdf?sequence=1>
2. Bondarenko, N. Hromadianske suspilstvo v umovakh pandemii. *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo*. URL: [http://zt.knute.edu.ua/files/2021/01\(114\)/11.pdf](http://zt.knute.edu.ua/files/2021/01(114)/11.pdf)
3. *Bloomberg «The Covid Resilience Ranking»*, October 27, 2021. URL: <https://www.bloomberg.com/graphics/covid-resilience-ranking/#ranking>
4. Buck, T., Arnold, M., Chazan, G., Cookson, C. (2020). *Coronavirus declared a pandemic as fears of economic crisis mount* [Internet]. 2020 [cited 2020 Mar 19]. URL: <https://www.ft.com/content/d72f1e54-6396-11ea-b3f3-fe4680ea68b5>
5. *Analytyky Swiss Re sprohnozyrovaly, s chem stolknetsia myrovaia ekonomyka posle pandemyy*. *Delo.ua*. URL: <https://delo.ua/economyandpoliticsinukraine/analitiki-swiss-re-sprohnozyrovali-s-chem-stolkn-367290/>
6. IMF. World Economic Outlook, April 2020. The Great Lockdown. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO>
7. IMF. World Economic Outlook, October 2021. The Great Lockdown. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2021/10/12/world-economic-outlook-october-2021>
8. Eksport Kytai v 2020 rotsi dosiah rekordu, *Ekonomichna pravda*, 14 sichnia 2021. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2021/01/14/669963/>

9. Kuznets, D. *Esly эpidemyia zatianetsia, myr zhdet novaia Velykaia depressyia. No dazhe esly vse budet ne tak plokho, koronavirus vse ravno povlyiaet na myrovuiu ekonomyku. Rasskazываем, kakye prohozy.* URL: <https://meduza.io/feature/2020/02/01/ne-zatyagivat-esli-epidemiya-zatyanetsya-mirzhdet-novaya-velikaya-depressiya-no-dazhe-esli-vse-budet-ne-tak-ploho-koronavirus-vse-ravno-povlyiaet-na-mirovuyu-ekonomiku>

10. Davymuka, S. A., Fedulova, L. I. *Ekonomichna kryza, obumovlena pandemiieiu COVID-19: peredbachennia, prohozy, zakhody pomiakshennia.* URL: http://re.gov.ua/re202004/re202004_093_DavymukaSA,FedulovaLI.pdf

11. *United States. Goldman cuts forecast for U.S. economic growth in 2021 and 2022.* URL: <https://www.reuters.com/world/us/goldman-cuts-forecast-us-economic-growth-2021-2022-2021-10-10/>

12. Blinov, A. *Virus retsesii: chym obernetsia epidemiia COVID19 i khto postrazhdaie naibilshe.* URL: <https://www.slovoidilo.ua/2020/03/18/pogljad/ekonomika/virus-recesiyi-chymobernetsya-epidemiya-covid-19-xto-postrazhdaye-najbilshe>

13. *Coronavirus: EU finance ministers agree on €500 billion emergency fund.* *Euronews.* URL: <https://www.euronews.com/2020/04/09/coronavirus-eurogroup-finance-ministers-agree-on-500-billion-emergency-fund>

14. *OECD statistics.* URL: <https://stats.oecd.org/>

15. *Economist Intelligence Unit.* URL: <https://www.eiu.com/n/>

16. *World Bank Group. Fighting COVID-19.* URL: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/33476/9781464815645.pdf>

17. *IATA tsohorich prohozuie velyki zbytky dlia svitovykh aviakompanii cherez pandemiuu, internet vydannia Ukrinform, 22 kvitnia 2021.* URL: – <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3232583-iata-cogoric-progozue-pogirsenna-zbitkiv-svitovih-aviakompanij-cerez-pandemiu.html>

18. *Dragon Capital pohirshyv prohoz zrostannia VVP Ukrainy u 2021 rotsi do 3,5 %, veresen 2021.* URL: <https://dragon-capital.com/ua/media/our-comments/dragon-capital-ukhudshil-progoz-rosta-vvp-ukrainy-v-2021-g-do-35/>

19. *Operativna informatsiia pro poshyrennia ta profilaktyku COVID-19, Ministerstvo Okhorony Zdorovia Ukrainy, 4 lystopada 2021.* URL: <https://moz.gov.ua/article/news/operativna-informacija-pro-poshirennja-koronavirusnoi-infekcii-2019-cov19>

20. *Atlantic Council: Global energy center, 2021 agenda.* URL: <https://www.atlantic-council.org/programs/global-energy-center/2021-agenda/>

21. *Dolbnieva, D. V., Petrashko, I., Lavryk, Ya. Vplyv COVID-19 na ekonomiku krain svitu.* URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2020-1_0-pages-20_26.pdf

Матеріал надійшов до редакції 17.05.2021 р.